

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра маркетингу

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«Медіаграмотність»
на 2026-2027 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	2 курс, 2 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Маркетинг»
Спеціальність	D5 Маркетинг
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, які ведуть дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Іваннікова Марина Миколаївна
к.е.н., доцент
доцент кафедри маркетингу

Контактний телефон	+38-050-614-74-58
Електронна адреса	ivannikovam83@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.marketing.puet.edu.ua/ он-лайн: електронною поштою, у месенджерах
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Метою дисципліни є забезпечення студентів знаннями з медіа-грамотності, формування навичок інфогігієни та споживання корисного медіа-простору.
Тривалість	5 кредитів, разом 150 год. (лекції 20 год., практичні 40 год., самостійна робота студентів 90 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом Інструктування, сторітелінг, інфографіка, творчі роботи, узагальнення і систематизації знань, частково-пошукові, генерації ідей, симуляційні, дискусійні, проблемно-рольові
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: залік (ПМК)
Базові знання	Наявність широких знань із загально-освітніх дисциплін.
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР1. Демонструвати знання і розуміння теоретичних основ та принципів провадження маркетингової діяльності. ПР3. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань у сфері маркетингу. ПР7. Використовувати цифрові інформаційні та комунікаційні технології, а також програмні продукти, необхідні для належного провадження маркетингової діяльності та практичного застосування маркетингового інструментарію. ПР8. Застосовувати інноваційні підходи щодо провадження маркетингової діяльності ринкового	ЗК03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК06. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК07. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК10. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК11. Здатність працювати в команді. ЗК12. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК13. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
суб'єкта, гнучко адаптуватися до змін маркетингового середовища. ПР17. Демонструвати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами, а також належного використання професійної термінології.	ЗК14.Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. СК01. Здатність логічно і послідовно відтворювати отримані знання предметної області маркетингу. СК04. Здатність проваджувати маркетингову діяльність на основі розуміння сутності та змісту теорії маркетингу і функціональних зв'язків між її складовими. СК05. Здатність коректно застосовувати методи, прийоми та інструменти маркетингу. СК09. Здатність використовувати інструментарій маркетингу в інноваційній діяльності. СК12. Здатність обґрунтовувати, презентувати і впроваджувати результати досліджень у сфері маркетингу.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Формування безпечного медіапростору онлайн.		
Тема 1. Медіаграмотність як складова здорового суспільства	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; творчі проекти	Визначення складових медіаграмотності. Формування навичок роботи із різними соціальними мережами. Дезінформація з метою поширення паніки. Місінформація з метою викривлення фактів. Протистояння дезінформації та місінформації. Формування основних критеріїв правильного читання інформаційних повідомлень. Інформаційно-психологічні операції (ІПСО).
Тема 2. Спілкування в соціальних мережах	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; творчі проекти	Огляд методів комунікації у соціальних мережах: власні дописи, поширення дописів сторінок чи груп, коментарі. Методики розпізнавання фейків, особливості комунікації з ботами та троями. Маніпулювання в соціальних медіа, методики маніпулювання та протистояння ним.
Тема 3. Шукаємо корисні соціальні медіа	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; творчі проекти	Формування розуміння не тільки шкоди, а й користі від соціальних мереж. Особливості визначення якісного контенту та корисної інформації у онлайн-просторі. Визначення кола спілкування у соціальних мережах. Формування навичок написання інформації доступною для аудиторії мовою.
Тема 4. Лідери громадської думки у інфопросторі: користь та шкода.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; творчі проекти	Особливості формування впливу на громадськість впливовими особистостями. Мета існування лідерів думок. Наслідки впливу лідерів думок на свідомість та поведінку громадськості. Пошук корисних експертів та нехтування псевдоекспертами. Методи боротьби із негативним впливом лідерів думок на поведінку громадськості.
Тема 5. Кібербезпека у соціальних мережах, поштових скриньках та на сайтах	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; творчі проекти; поточна модульна робота	Особливості роботи соціальних мереж та месенджерів. Система захисту у соціальних медіа. Робота із месенджерами, налаштування системи захисту персональних даних. Засоби витоку корисної інформації та методи її використання для нанесення шкоди.

Тема 6. Наслідки шкідливого впливу кіберзлочинців	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; творчі проекти; поточна модульна робота	Аналіз потенційних ризиків шкідливого впливу кібершахраїв та методи їх попередження. Інструменти захисту та алгоритм дій в разі потрапляння в пастку шахраїв
Модуль 2. Сучасні принципи взаємодії з інтернет-ЗМІ.		
Тема 7. Особливості комунікації медійних видань із читачами	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; творчі проекти	Структура світових ЗМІ. Види українських ЗМІ та їх направленість. Визначення офіційних видань та видань, створених для поширення фейкової інформації. Методи визначення тематичного напрямку ЗМІ. Перелік новинних ресурсів, які корисно читати, а які – шкідливо.
Тема 8. Пастки масових медіа	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; творчі проекти	Методика формування оптимістичного чи навпаки негативного сценарію. Протистояння груповому мисленню. Особливості виходу з інформаційних бульбашок. Правила інформаційної гігієни.
Тема 9. Психологічні методи боротьби із наслідками негативного впливу соціальних мереж	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; творчі проекти	Наслідки впливу соціальних мереж на життєдіяльність громадян. Методи формування «оборонних позицій» та психологічного блокування негативу у соціальних мережах. Робота з інформаційним контентом.

Інформаційні джерела

1. Cho, H., Cannon, J., Lopez, R., & Li, W. (2024). Social media literacy: A conceptual framework. *New Media & Society*, 26(2), 941-960. <https://doi.org/10.1177/14614448211068530>
2. Murzina, O. (2021). MEDIA COMPETENCE AND MEDIA LITERACY: THE ESSENCE OF CONCEPTS. *Continuing Professional Education: Theory and Practice*, (4), 18–23. <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2021.4.2>
3. Susan J. Paxton, Siân A. McLean, Rachel F. Rodgers, “My critical filter buffers your app filter”: Social media literacy as a protective factor for body image, *Body Image*, Volume 40, 2022, Pages 158-164, ISSN 1740-1445, <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2021.12.009>.
4. Андрієвська В. М. Цифрова та медіаграмотність як умова становлення сучасного покоління / В. М. Андрієвська, Д. А. Шинкарьова // Новий колегіум. – 2022. – № 3 (108). – С. 50–54.
5. Кравченко О.А. Вплив порушень журналістської етики на імідж підприємства /М.М. Іваннікова, О.А. Кравченко // Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті : тези доповідей XLVI Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2022 рік (м. Полтава, 25 квітня 2023 р.). - Полтава : ПУЕТ, 2023. - С.459-461. <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/13120>
6. *Посібник з журналістської етики* / [Куликов А., Кузьменко Л., Дворовий М., Дуцик Д., Куц Л.]. — К.: Комісія з журналістської етики, 2023. — 129 с.
7. Твердохліб Г. В. Медіаграмотність та цифрове громадянство. Наука та освіта в дослідженнях молодих учених : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. для студ., аспірантів, докторантів, молод. учених, Харків, 16 трав. 2024 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; редкол.: Ю. Д. Бойчук (голов. ред.) та ін. Харків, 2024. С. 38–40.
8. Терепищій, С. (2023). Медіаграмотність в епоху штучного інтелекту: інтеграція інструментів і методів штучного інтелекту в сучасні педагогічні підходи. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 4(60), 195-202.

Інтернет-ресурси

1. 104 слова про віртуальну свободу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/mediaosvita/104_slova_pro_virtualnu_svobodu/
2. 47 ігрових механік: <http://techcrunch.com/2010/08/25/scvng-r-game-mechanics/>
3. Андрей Барбаш. Реклама может перейти в «паутину». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.telekritika.ua/daidzhest/2008-11-18/42051>
4. Афанасьєва К. Правове врегулювання діяльності інтернет-ЗМІ [Електронний ресурс] / Катерина Афанасьєва / Доступно з : <http://www.mediakrytyka.info/drukovani/pravove-vrehulyuvannya-diyalnosti-internet-zmi.html>
5. Інтернет та медіа – нові чинники впливу на націдентичність [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zik.ua/ua/news/2011/12/01/322128>
6. Офіційний веб-сайт Комісії журналістської етики <https://cje.org.ua/>
7. Посібник з Верифікації. Режим доступу: <https://bit.ly/3T1zeJy>

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office, онлайн-ресурси з перевірки медіа-контенту.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-procesu.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoji-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf>.

Положення про повторне навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-povt-navch.pdf

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття. В ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf.

Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Положення про запобігання випадків академічного плагіату <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannya-vypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>.

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf.

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>; *інфографіка* (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidscontr.pdf

уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>.

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyvediyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-6): виконання практичних та індивідуальних завдань (40 балів); поточна модульна робота (10 балів)	50
Модуль 2 (теми 7-9): виконання практичних та індивідуальних завдань (40 балів); поточна модульна робота (10 балів)	50
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
Науково-дослідна	Участь у студентській науковій конференції, науково-дослідному конкурсі тощо	10

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 10 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни